

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL :

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
În străinătate 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Bla j, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Mai multă demnitate

Să ținem mai mult la ale noastre, la limba, la portul și la datinile străbune

Patrusprezece ani s'au scurs dela unirea tuturor românilor în același țară, și nici acum nu știm cum să ne cinștim pe noi înșine. Anii de înstrăinare, anii de robie, au lăsat urme și răni adânci, cari greu se astupă. Mai greu de cum credeam la începutul României mari. Mulți români din noile provincii, mai ales din orașe și orașele — în Bucovina, Basarabia, Maramureș, Sătmare, Bihor, — nu-și știu ciostii nici azi cum se cuvine limba lor, ci unde numai pot o întorc pe limba străină, cu care au fost obișnuiți în anii de robie.

Și vorbesc mai bucuros în limbă străină, nu numai pentru că o știu mai bine decât pe cea românească, ci și pentru că o cred mai aleasă, mai domnească decât pe a noastră.

Cel dintâi doi-trei ani după unire, le-am trecut cu vederea această slăbiciune. Ne zicem: până se vor deprinde mai bine în limba noastră, nu-i mirare că unii vorbesc mai bucuros ungurește, rusește sau nemțește.

Dar acum toți au învățat românește. Unii chiar bine. Și cu toate acestea, vorbesc și azi mai bucuros limbă străină. — Și nu numai bătrânii ci și tinerii.

Pe la universitățile noastre vezi adeseori grupuri, cari discută agitat în limba rusească. Ei, ce de ruși învață la universitățile noastre, zici tu în gândul tău auzindu-l. Dar dacă îți mărturisești gândul unui student, român, te lămurește îndată:

— Nu sunt ruși, Domnule, sunt studenți din Basarabia.

Totasemenea o pățești călătorind prin orașele Bucovinei, prin Maramureș și Bihorul Sătmare. Trec ceasuri și vecinul tău din vagon nu-și mai scoate nasul din gazeta ungurească sau nemțească. Nici nu-ți trece prin cap că e român, și după ce a isprăvit cu cititul, nu cutezi a începe vorba cu el, tu neștiind nici ungurește, nici nemțește. Ba după ce-l auzi vorbind și cu vecinul său limbă străină, ești sigur că e altă nație.

Când colo îl auzi suduind sau înjurând românește, cine știe la ce mânia răscolită de ceea-ce sporovăiau.

— Au mneata ești român? Il întrebi.

— D'apoi ce să fiu?

— Și vecinul dumnitate?

— Și el.

Acum rămâi mut de indignare. Dar el, după ce au spus câteva vorbe românești iar o întorc pe limbă străină.

Așa nu mai merge! Oamenii aceștia n'au ajuns nici acum, la patrusprezece ani dela unire, să-și cinștească cum se cuvine limba

lor. Și ne fac multă pagubă, nouă și țării. Pentru că se simt și acum umiliți în țara lor și li-se pare că sunt tot slugi, și că-l o mândrie să vorbească în graiu strălu. — Și să citească numai gazete și cărți străine.

În felul acesta, gazetele și cărțile românești în noile provincii, sunt puține și sărace. Și gazetele noastre abia trăesc. Și cele străine se înmulțesc ca ciupercile. La Cluj, când s'a făcut România-mare erau două gazete zilnice ungurești: azi sunt nouă și românești una. Tot așa la Oradea, Arad, Timișoara, Cernăuți, Chișinău.

E nevole să-i aducem la conștiința datoriilor, pe cei cari nici acum nu-și știu cinsti neamul lor.

Ion Agârbiceanu

Pentru biserică și școală

În 17 Iulie c. Exelența Sa Domnul *Professor Gusti*, Ministrul Instrucțiunii și Cultelor, a sosit la Gheorgheni, sediul protopopiatului nostru, pentru a vizita cursurile de vară ale învățătorilor ce s'au ținut în acest oraș. D. Ministru a fost întâmpinat de un grup de vreo 200 învățători, de autoritățile bisericești și civile. Îndată după conferința D-lui Pamfil Șeicaru, directorul ziarului „Curentul“, urmează o masă comună, în fruntea căreia stau dd. Ministru Gusti, Pamfil Șeicaru, Cezar Petrescu, O. Han, Augustin Caliani, și reprezentanții autorităților.

Cu aceasta ocazie Domnul Ministru predă protopopului *Artemiu Boieru* decorația „*Meritul Cultural*“ dată de către Majestatea Sa Regele Carol, pentru merite școlare și bisericești. Protopopul mulțumește în cuvinte calde și însuflețite, după cari corul învățătorilor intonează: „Mulți ani trăiască.“ În ziua următoare Domnul Ministru cu întregă suita sa și șefii autorităților au fost oaspeții Părintelui protopop la parohie. Distincția binemeritată a protopopului nostru Boieru, care „tace și face“, ne servește și nouă preoților tractuali spre bucurie.

Iullu Băleş
paroh

Vânt cumpilț. La Livorno în Italia a suflat în ziua de 5 August un vânt ne mai pomenit. Un mașinist al trenului Paris—Roma a fost luat de fulag din locomotivă și aruncat în urma trenului, pe linie. El a fost găsit rupt în bucăți.

În cinstea Maicii Domnului

— Dela Reuniunea Mariană a teologilor —

Bătrâna și venerabila Reuniune Mariană „Sf. Maria“ a Seminarului Buncivestiri, întemeiată, la 31 Martie 1905, de Revs. părinte canonic Ștefan Roșianu, pe atunci spiritual, reînviată la 21 Noemvrie — ziua Intrării în Biserică — 1932 a fost copleșită, acum de curând, de o mare și sfântă bucurie.

Ziua fericită, care va rămânea pentru multă vreme neștearsă în amintirea celor ce au onorat-o cu prezența lor și în deosebi în sufletele celor 31 membrii ai săi, a fost ziua de 18 Iunie a. c. când s'a făcut promovarea solemnă de membrii ordinari și membrii candidați. Cu 10 zile înainte zeloșii ei membrii, ca să facă o cât mai bună pregătire sufletească, au început o novenă, în cinstea Maicii Domnului, care a constat din rugăciuni și cântări potrivite și care se ținea în Capela Seminarului, seara pe la ora 8. La această novenă, care s'a terminat în ziua promovării cu primirea Sf. Împărățării, au luat parte și alți clerici cari încă nu fac parte din Reuniune.

În ziua sărbătorii, dela intrarea în Seminar până la ușa Capelei, drumul a fost presărat cu iarbă proaspătă și împodobit cu ramuri verzi. Capela, care strălucea ca un adevărat colț de raiu, a fost splendid împodobită cu flori, ghirlande și plante exotice.

Promovarea solemnă a fost oficiată la ora 11 de către Il. Sa Dr. Ambroziu Chețianu delegatul I. P. Sale Păr. Mitropolit, după ritualul care se află în cârticica Păr. Dr. Al. L. Tăutu, intitulată: Ce sunt și cum trebuie organizate reuniunile mariane. Il Sa a promovât de membri ordinari pe următorii clerici: Gr. Dordai, V. Jidveian, V. Lupu, N. Muntean, E. Oltean, I. Ploscar, I. Popa, Oct. Bârlea, Gh. Simu, A. Aldea, T. Crișan, T. Muntean, M. Nahorniak, D. Poptămaș, T. Racovițan, E. Găz, V. Mărginean, T. Trișșă și V. Trifu; iar de membrii candidați pe: Z. Brehar, R. Cismașiu, I. Goreinseky, P. Sueciu, I. Șopterean, Aug. Hulea, V. Scrobotă, E. Abușan, V. Băcilă și I. Pădurean.

Cu acest prilej, Il. Sa a ținut o cuvântare ocazională, în care prin cuvinte bine-simțite a ticluit însemnătatea sărbătorii și a arătat câteva din virtuțile cari au împodobit sufletul Preacuratei. Așa de pildă: umilița, credința, curățenia sfântă și dragostea supra-firească, care trebuie să împodobească sufletul fiecărui cleric-marianist deoarece trebuie să fie de aci înainte, pildă vie din ce în ce mai pentru aproapele. A împărțit apoi la fie care membru ordinar o diplomă de marianist și o medalie a Preacuratei, care atârna de o rozetă simpatică de mătășă în culoare albastră;

iar membrilor candidați aceeași medalie atârând pe o rozetă similară de culoare albă, cari au de scop să le aducă aminte de obligațiile pe cari le au ca fii ai Preacuratei și în special de a imita cele 4 virtuți ale Preacuratei; cari au fost scoase în evidență. La actul promovării au luat parte Superiorii Seminarului apoi Corpul Profesoral al Academiei Teologice în frunte cu Revs. D. Dr. Aug. Tatar, can.-prof. și rector și clericii cari încă nu s'au înrolat sub steagul triumfător al Sf. Fecioare.

Această sărbătoare a fost completată printr'o mică dar intimă gustare oferită membrilor pe la ora 17 după Inseratul din Catedrală.

Pentru reușita acestei sărbători merită laudă toți membrii marianiști cari și-au dat concursul, în deosebi comitetul eu zelosul ei președinte: I. Plosear, teolog an IV.

Laudă și recunoștință i-se, cuvine mai ales Păr. P. Cristea vice-rectorul Seminarului, care și-a dat cu toată dragostea tot concursul la reușita acestei sărbători, care a contribuit cu ceva la slava Reginei și Mamei noastre cerești. — Bucură-te Impărăteasă Maică... bucură-te mireasă, pururea fecioară.

Lis.

„Agru“ la Turt

La Turt, în județul Satu Mare „Agru“ este în mâni bune. Dovadă ședințele ce se țin regulat și tot mereu. Iată și cum s'a desfășurat programul:

Ședința 3-a ținută la 20 Iulie 1933 fiind prezent: Prea On. Domn Ioan Hotea protopop onorar, M. O. D. Corneliu Hotea preot, întreaga inteligență din loc și toți membri „Agrului“ desfășurându-se următorul program: 1. Impărate cerese cântat de inteligența din loc. 2. Citirea procesului verbal din ședința 2-a. 3. Dizertație despre examinarea mizeriei omenești ținută de M. I. Rusu, președintele soc. 4. Te ador Isuse cântat de inteligența din loc. 5. Propuneri: M. O. D. Cornel Hotea propune, că fiecare membru al „Agru-lui“ ar fi bine să-și cumpere una insignă și cartea de membru al „Agru-lui“. 6. Cuvine-se cu adevărat cântat de inteligența din loc.

Ședința a 4 a ținută la 23 Iulie 1933 în școala de lângă Biserica asistând: Prea On. Domn Ioan Hotea, M. On. Domn Corneliu Hotea preot, întreaga inteligență din loc, și un mare număr de credincioși și toți membri Agrului în fața cărora s'a desfășurat următorul program: 1. Impărate ceresc cântat de inteligența din loc. 2. Citirea procesului verbal din ședința 3-a. 3. „Fecioara de Lourdeus“, cântat de membri „Agru-lui“ instruiți din partea M. O. D. Corneliu Hotea, preot. 4. Dizertație „Dragostea ce trebuia să fie între și ajutorul reciproc“ de M. O. D. Corneliu Hotea preot. 5. „Creștin sunt“ de Pr. Ioan Gârleanu, cântat de M. I. Rusu, președintele Agrului. 6. Propuneri: Părintele Corneliu Hotea spune că ce frumos, că la ședința de-o zi toți membri „Agrului“ au putut cânta cântecul „Fecioarei de Lourdeus“ și spune pentru toți membri că să vină în toate Duminicile și Sărbătorile după sf. Vecernie și Ruga Euharistică la școală unde se face instruirea cântărilor bisericesti și sfinte. 7. Cuvine-se cu adevărat cor, cântat de toți membri „Agrului“.

Mihailu I. Rusu
președintele „Agru-lui“
Turt, jud. Satu Mare

Camera de agricultură și consilieriatul agricol a județului Târnava Mică și-au mutat sediul dela Diclosănmărtin la Blaj.

Necredincioșii zilelor noastre

În sf. evanghelle a duminicii a zecea după Rusali, dela Mateiu 17, 14-21, Domnul nostru Isus Hristos răspunde apostolilor săi, cari îl întrebaseră, că pentru ce n'au putut ei scoate dracul din fiul omului acela: „*pentru necredința voastră*“.

Această necredință este cauza multor nenorociri și neisbutili din zilele noastre. Noi nu ne dăm seama, câți și câte feluri de necredincioși sunt în ziua de astăzi. Iară ceace este și mai dureros e că acești necredincioși îi strică și pe credincioși. Necredința asemenea este unei boale lipicioase, care se întinde asemenea colerei și scarlatinei.

Cel mai primejdios necredincios sunt așa numiții *libercugetători*, adică niște necredincioși cari spun despre sine că ei sunt liberi adică slobozi să cugete adică să gândească ceace vreau. Acesta însă e un lucru cu neputință. Noi adică nu suntem liberi în cugetarea noastră, ci legați de anumite adevăruri și fapte. Să zicem de pildă că atunci când citești aceste rânduri e noapte. Acuma spune-mi D-Ta, dragă cetitorule, liber ești a spune că acuma e ziua, când de fapt e noapte. Eu cred, că nu, nu pot spune adică, cu mințea mea sănătoasă, că noaptea este zi și ziua noapte. Ce ai zice D-Ta dacă cineva ar spune, fiind, vezi Doamne, „libercugetător“, că Bucureștii se află în Bulgaria, Constantinopolul în Franța iar Atena în Belgia? Mi-se pare că un astfel de „libercugetător“ ar trebui dus în casa de nebuni.

Ei bine acești „libercugetători“ nu vreau să știe nimica despre Dumnezeu. Ei spun, că ei nu cred decât ceace văd, pe Dumnezeu nu l-au văzut niciodată, așadar Dumnezeu nu este. Din capul locului, Dumnezeu este pentru ei incomod, le strică rosturile, nu le vine la socoteală, le strică socoșile, nu e deci mirare, că zic și ei ca Scriptura: „nu-l vrem pe acesta să împărățească peste noi“.

Cel mai mulți dintre „libercugetători“ de altfel nici nu cunosc nici o învățătură a bisericii noastre. Se luptă împotriva bisericii fiindcă nu o cunosc. Dacă i-am întreba, care învățătură a bisericii nu le place, nu mi-ar ști spune, ori ni-ar spune vreo mare prostie.

Cel mai mulți dintre ei au ajuns necredincioși, în urma citirei cărților și revistelor rele, asemenea lui Rousseau, a celui mai mare necredincios francez din veacul al 18-lea, care a devenit „libercugetător“ citind romanele pe cari l-lea lăsat mamă-sa după moarte.

Alții devin necredincioși, în urma vieții necinstite pe care o duc. Trăiesc în fărâdelegi și păcate, și sunt asemenea calului căruia nu-i place frâna și dă din cap și din picioare, ca să scape de ea. Acestor necredincioși li-se potrivește cuvintele sf. evanghelist Ioan: „Tot cel ce face răul urește lumina și nu vine la lumină, ca să nu ne vădească faptele lui“ (3, 20).

Acești necredincioși tună și fulgeră împotriva preoților. Ne fac troacă de porci și oameni de nimica. Nu-și dau seama, cât am lucrat noi, nu numai pe tărâmul credinței și al religiei, și și pe cel național și cultural. Dacă nu eram noi preoții, nu era neamul ro-

mănesc și, mai ales, nu era România Mare. În Apus nu era cultură, pentru că toată cultura, până bine de curând, mănăstirile și preoții au susținut-o și păstrat-o.

Mai mult, dumnilor mai sunt și foarte intoleranți, adică nu pot suferi pe nimenea în jurul lor. Se cred asemenea broaștei din tău, căreia i-s'a strigat cu tot dreptul: „nu te lăși broască-n tău, că nu-i tău tot al tău!“ — Dacă doriți să vă convingeți, n'aveți decât să mergeți în Rusia și să vă convingeți. Necredincioșii de-acolo se cred mai infalibili decât Papa și mai cuminiți decât toată lumea. De aceea nu suferă nici un fel de religie în jurul lor și-și bat joc de toate, dar mai ales de cea catolică.

Cu toate acestea însă, foarte mulți dintre ei se întorc pe patul morții, pentru că acolo încep a se teme de Acela pe care l-au batjocorit o viață întreagă. Așa a făcut marele necredincios francez Voltaire din veacul al 18-lea, care, simțindu-se aproape de moarte, a chemat un preot, s'a spovedit și cuminecat. S'a însă nătoșit apot și a devenit din nou necredincios. Când s'a îmbolnăvit a doua oră de moarte, a chemat din nou preotul, Dumnezeu însă nu l-a mai dăruit harul de a se împărtăși. A murit deci neîmpăcat cu Dumnezeu și desnădăjduit. Cam așa sunt toți necredincioșii, vorba filozofului Balmes: „Pe patul de moarte necredința începe să fie incomodă, ba chiar îngrozitoare“.

Dragi cetitori, nu vă lăsați amăgiți de necredincioșii zilelor noastre! Nu credeți prostiile pe cari vi le spun. Fiți cuminiți și vă gândiți că omul nu este numai trup ci și suflet. Iară dacă avem un suflet, acel suflet este o scântee dumnezească, pe care trebuie să o redăm aceluia a căruia este, adică lui Dumnezeu. Avem un suflet, numai unul, pe care trebuie să-l fericim și prin urmare să-l fericim.

Părintele Iuliu

Arătare cerească

În orașelul Beauraing din Belgia mai mulți copii au mărturisit în fața preotului și a autorităților că ei văd în fiecare zi, într'un anumit loc, pe *Maica Domnului*, care le grăiește și le spune lucruri minunate. Unul dintre copii fiind bolnav de-o boală grea, a fost vindecat de cereasca arătare.

Locuitorii micului oraș mărturisese și ei că spusele copiilor sunt adevărate și preacurata a făcut mari minuni în Beauraing. La locul arătării se va zidi o biserică ca să aibă unde se închina miile și zecile de mii de credincioși cari se adună acolo din mari depărtări.

Cerul dă multe semne oamenilor și fericiți sunt cei ce le înțeleg!

Dela „Astra“ culturală. Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român a mai tipărit 3 cărți proaspete pentru popor. Ele sunt următoarele: „*Odinioară și-acum*“, amintiri din copilărie de Ioan Pop-Retegani; „*Nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala*“ piesă de teatru, prelucrare de Horia Petra-Petrescu; „*Poesii populare*“ și chiulturi din Țara Oltului, adunate de Inv. Victor Popa. Prețul fiecărei cărți este 5 lei. Se vor cere dela „Astra“ Sibiu, Str. Șaguna 6, precum și dela oricare librărie românească.

Unde duce frauda. În zilele trecute șeful gării Sebeș, jud. Alba, fiind găsit că de ani de zile clordea sume însemnate din banii gării, și-a tras două gloanțe de revolver în cap și a murit pe loc. Pagubele statului se ridică la 400 mii lei. Șeful cu pricina se numea D. Negruzzi.

Luna aniversărilor războinice.

Luna August, cu toatecă e o lună de vară, când de obicei viața politică e aproape amorfă, totuși e luna în care s'au petrecut cele mai vijelioase isprăvuri războinice.

În primele zile ale lunii August 1914 au avut loc declarațiile de război între statele Europei. În August 1917 armata română a dat erăncena bătălie de la Mărășești. Tot la începutul lunii August 1919 oastea Regelui Ferdinand a intrat învingătoare în capitala Ungariei, Budapesta.

Popoarele Europei, acum în August 1933, și-au reamintit clipele de groază din August 1914. Cei 19 ani cari s'au scurs n'au putut șterge amintirea acelor zile când s'a deslăntuit războiul mondial. Prin ziare și reviste s'a arătat din nou cum Austro-Ungaria și Germania au bîgat lumea — știind și voind — în groaznicul măcel, din care sperau să iasă altfel decât cum au ieșit.

Noi Români am sărbătorit amintirea zilei de 3 și 4 August 1919, când armata română, condusă de generalii Mărdărescu, Holban, Moșoiu și alții, a intrat în trufașa capitală a Ungariei, punând capăt bolșevismului lui Kún Bela și tăind cu ascuțitul săbiei gândurile Ungurilor de a se mai instăpâni peste Ardealul românesc. Prin jertfa celor 200 ofițeri și 10,000 soldați regăteni și ardeleni căzuți în campania contra Ungariei, noi Români am încheiat cu triumf războiul și am pecetluit pe veci înăptuirea unității noastre naționale.

În ziua de 6 August Suveranul Țării, înconjurat de miniștri și înalți ofițeri a luat parte la serbările comemorative de la Mărășești. În orașelul care în August 1917, a văzut căzând în jurul său zecile de mii ale luptătorilor și pe locul unde se ridică mausoleul (clădirea), în care se odihnesc osemintele alor 20.000 de eroi, Regele Carol II și Sfințicia Săi, având alături pe Sfinția Sa Patriarhul Miron Cristea și mulțime nesfârșită de oaste și popor, au înălțat rugăciuni pentru odihna sufletescă a celor căzuți pe câmpul de onoare și atât Suveranul cât și Ministrul de război, d. general Samsonovici, au preamărit amintirea acolora, prin a căror jertfă a fost cruțată Moldova de mâna dușmanilor. M. Sa Regele a spus cu acest prilej „România niciodată nu va ataca, dar România va răspunde oricând va fi atacată.”

Orașul Mărășești a fost apoi decorat de Suveran cu „virtutea militară pentru război.”

Încetarea stării de asediu.

În ziua de 4 August a'au implinit cele 6 luni, pe cât timp fusese votată legea stării de asediu, care a fost introdusă în Capitală și în câteva orașe din țară. În țară fiind liniște și pace, guvernul n'a crezut de bine să mai prelungească (prin decret regal) această lege, care la timpul său stărnise atâta sânge rău. Astfel, starea de asediu a încetat.

Procesul lui Seletzky.

Tot în ziua de 4 August a început în fața consiliului de război din București, desbaterea procesului lui Seletzky, reprezentantul fabricii cehoslovace de arme „Skoda”. Ne aducem aminte cum în primăvară toată ope-

ziția s'a străduit să răstoarne guvernul Vaida pe așa zisa „afacere Skoda”. — Din desbaterele de până acum se pare că „dracul” nu este nici pe departe așa pe negru cum a fost festit. Patima politică, și aci, a mărit lucrurile. — Dar despre acest proces vom mai vorbi după isprăvirea lui.

D. Mussolini și revizionismul

După întoarcerea de la Roma a miniștrilor unguri, primarul Budapestei a trimis dlui Mussolini o telegramă, la care acesta a răspuns următoarele: „Sunt unul din primii, care anunță lumii nedreptatea tratatului de la Trianon, care a ciungărit Ungaria pentru o perioadă (timp) atât de lungă. Pot da asigurări că nu-mi voi modifica părerea mea, că printre primele opere, care trebuie realizate este repararea acestei nedreptăți.”

Cu alte cuvinte, Ducele italian spune că e de părerea să se dea înapoi Ungariei teritoriile ce i-s'au luat prin tratatul de la Trianon.

D. Mussolini se face a uita că prin același tratat de la Trianon, Italia a luat de la Ungaria portul Fiume și împrejurimile. Dacă socotește că Ungariei i-s'a făcut o nedreptate, atunci când s'au deslipit de ea teritoriile locuite de alte popoare, d. Mussolini n'are decât să-i cinstească înapoi Fiume, să aibă și Ungaria „mutilată” o ieșire la mare.

Dar nu trebuie să ne tulburăm prea tare. D. Mussolini face politică și îi hrănește pe Unguri cu vorbe deșerte, fiindcă altceva nu le poate face. E o mângâiere pe care o dă Ungariei, ca să nu i-se bage de vină că prin încălțarea pactului celor 4 puteri a lăsat-o în baltă. Putem fi liniștiți că nu vom ajunge să vedem luptând bersaglierii italieni pentru recucerirea Daciei pe seama Ungurilor. — Că vorbelor Ducei Mussolini nu li-se dă multă însemnătate se vede și de acolo, că de ele nu s'a tulburat nici d. Vaida, nici d. Titulescu.

Dar totuși nu e frumos ce face d. Mussolini, mai ales că Italia are cu România un tratat de prietenie. Bine că Ducele nu se va fi gândit la schimbarea granițelor țării noastre — pe cari granițe ni le recunoaște și prin tratatul de amicitie amintit, — dar vorbele spuse așa în general, pot sminti pe unii și alții.

D. Mussolini ar trebui să se gândească la vorba Scripturii: Ce ție nu-ți place, altuia nu face.

Prigonirile politice în Germania.

Guvernul dlui Hitler n'a încetat nici acum cu prigonirile. După ce i-a dat gata pe comuniști, după ce i-a prigonit și risipit pe Evrei (Jidovi), s'a apucat să desființeze toate partidele politice. Astăzi în Germania nu mai există decât partidul național-socialist al dlui Hitler.

Fruntașii partidelor au trebuit să ia lumea în cap, dacă n'au voit să ajungă în pușcărie sau în lagăre de internare.

De curând a stărnit mare valvă că d. Hitler a dat ordin să fie internat și d. Paul Loebe (Löbe), fostul președinte al Reichstagului (parlamentului) pe timpul guvernării cancelarului Brüning. Și aceasta din simplul motiv că d. Löbe a tăcut și n'a voit să desmintă declarațiile foștilor săi tovarăși refugiați în străinătate.

După vorba lui Napoleon, d. Hitler își zice la fel: Cine nu ține cu mine, e contra mea. — Iar cine e contra dlui Hitler... trebuie prigonit.

Așa-s vremurile de revoluție.

Protestul Franței și Angliei la Berlin.

Dl Hitler și partidul său nu s'au mătămuit cu frământările pe cari le-au stărnit în Germania, ci au voit să treacă șomoiagul revoluției și în vecina țară nemțească, Austria. Au sprijinit înființarea unui partid național-socialist și în mica Austria, cu scopul ca să pună mâna pe putere și să unească Austria cu Germania. În acest scop nu s'a sfiit să pună la cale nici atentate (încercări de omoruri), greve și tulburări de stradă. Ba de curând aeroplane germane au zburat peste teritoriul Austriei, aruncând manifeste împotriva guvernului Dollfus, care n'a voit să înoate în apele hitlerismului. Gluma a început să se îngroașe, fiindcă ceea ce făcea Germania era o călcare a tratatului de la Versailles. De aceea Franța și Anglia au făcut un demers la Berlin, atrăgând luarea aminte a guvernului Hitler asupra călcării prevederilor tratatului de pace amintit. Totodată Austriei i-s'a dat dreptul să-și țină o poliție înarmată de 18 mii oameni, pentru susținerea ordinii în țară. Unii se miră că de ce Austria nu s'a aruncat în brațele uriașei Germanii. Dar se vede că și Austriei sunt sături de Prusieci. Ei și-au zis: Austria va fi ea mică, dar în ea noi suntem stăpâni (klein, aber mein), pe când uniți cu Germania, alții vor porunci.

Călătoria dlui Herriot.

Fostul prim-ministru francez, d. Eduard Herriot, care și acum este președintele partidului radical-socialist de la putere, s'a hotărât să facă o călătorie în țările din răsăritul Europei. A și plecat spre Constantinopol și va vizita Turcia, Bulgaria, Rusia și România.

Această călătorie de studii nu e lipsită de însemnătate politică.

D. Herriot a fost acela care în 1925 a făcut ca Franța să recunoască Sovietele și să reia legăturile diplomatice cu Rusia. Tot mulțumită politiciii dlui Herriot s'au încheiat pactele de neagresiune cu Rusia.

Față de amenințările Germaniei condusă de d. Hitler, d. Herriot crede, și pe dreptul, că Franța nu poate sta cu mâinile în sân. Ea își caută aliați, pentru ceea ce se poate întâmpla în viitorul apropiat.

Și bine face, pentru că a cărmui înseamnă a prevedea.

Dr. Coriolan Suetu

Monumentul lui Andrei Mureșanu.

Românii din Brașov au luat hotărârea să strângă un fond de bani, din care să ridice un monument dăinător lui Andrei Mureșanu, poetul care a publicat în 1848 viforosul strigăt național „Deșteaptă-te Române”. Andrei Mureșanu a fost ucenic al Blajului, unde și-a călțit sufletul în celea mai aprinse simțiri naționale. Mai târziu a ajuns profesor în Brașov, apoi funcționar la tribunal. Poezia sa „Deșteaptă-te Române” a ajuns să fie strigătul de desrobire al nației noastre. Românii din Brașov sunt vrednici de toată lauda pentru patriotica hotărâre luată. Toți Românii buni își vor da o-bolul pentru monumentul poetului Andrei Mureșanu.

Iubiți cititori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Tălhar de drumul mare, împușcat.

Un jandarm isteț a dat zilele trecute peste hoțomanul Ion Dimonu-Ciașu, care jefuia pe călători în drumurile Comarnicului din vechiul regat. Hoțul incolțit a început să schimbe focuri cu omul legii. Acesta a lovit mai în plin și hoțul temut a rămas mort în pădurea Valea Popii.

Leu scăpat din cușcă. În orașul Berlin din Țara nemțească, într-o bună dimineață trecătorii unei străzi au văzut cu ulmire și cu groază, că un leu mare și floros se plimbă și el pe merginea drumului, pe sub palate. Ne putem închipui ce spaime cumplită a cuprins pe bleșii orașenilor pacnici. Toți au luat-o la fugă care încărâu, iar cel mai sprinteni s'au urcat pe coperișele caselor și de acolo priveau dihanța. S'a aflat repede că leul cu pricina era dintr-o menagerie care scăpase noaptea din cușca lui și își desmorțea și el oasele. Rău n'a făcut nimănui. Comedianții au fost atât de isteți încât au adus cușca în fața leului și el, dobitoc bine crescut, s'a tras la răcoare în culcușul cunoscut.

Femele necredincioasă. În orașul Doroholu din Moldova doamna unui funcționar și-a părăsit casa și a plecat cu altul. Bărbatul părăsit, multă vreme a tot rugat-o să se întoarcă la dânsul, însă ea i-a zis: „Nu sânt proastă să mai trăiesc în sărăcie cu tine“. Această vorbă atât de greu l-a atins pe nenorocitul bărbat încât a tras mai multe focuri asupra necredincioasei și a ucis-o pe loc. El zace acum în temniță întunecoasă, în lanțuri, iar femeia în groapă. Iată unde duc nebuniile femeleștii.

Un nou Picard. Cetitorii de gazete știu că Picard este profesorul care s'a urcat mai anii trecuți cu balonul în *stratosferă*, adică în cele mai mari înălțimi ale văzduhului. Acum s'a găsit un al doilea Picard, de astă dată în America. El se numește Settle și este ofițer de aviație. Acest Settle a încercat să urce și el în stratosferă, în ziua de 5 August dimineața. Urcarea sa n'a fost însă cu noroc. Abia după zece minute balonul lui Settle a căzut la pământ lângă Chicago. Balonul n'a suferit nici o stricăclune, iar ofițerul încă a ajuns sănătos la pământ. El va încerca din nou și spune că are de gând să stea în înălțimi 30 de ceasuri. Va sta, decumva l-or îngădul puterile necuprinse ale văzduhului!

Temniță pentru un „amnar domnesc“. În orașul Slatina din vechiul regat un sătean face temniță de 20 zile fiindcă a fost prins că avea o *brichetă neștampilată*. Brichetele sunt cunoscute și pe la noi și s'ar putea numi amnare domnești, fiindcă le-au ghicit „domni“ și nu lucrează cu lască ci cu benzină. Săteanul din Slatina umbra să-și aprindă pipa cu o asemenea sculă. Prins fiind, a fost judecat să plătească 1000 lei pedeapsă, dar neavând bani pedeapsa i-s'a preschimbat în temniță.

A fost prins ucigașul preotului din Meș. Poliția din Cluj a reușit să pună mâna pe un țigan unguresc cu numele Kiss Ferenc, la care s'a găsit ceasul de aur al preotului Ioan Ursa din comuna Meș—Alba, ucis în chip groaznic în luna August 1932. La țigan au mai fost găsite și alte lucruri din casa preotului, dar el tăgăduiește cu încăpăținare omorul. În orice caz va trebui să dea seamă

că de unde are scumpeturile popii Ursa? De cumpărat nu le-o fi cumpărat el și poate că tot știe ceva de omorul bătrânului preot.

Povestea cu „vulpea bearcă“. Gazetele din străinătate publică povestirea unui vânător englez din Africa. Acest vânător, cică aflându-se într-o câmpie din Transvaal, s'a trezit deodată, față în față cu 12 lei. Lei se uitau la om, omul la ei. În momentul următor vânătorul a întins pușca și a tras, unul după altul, șase focuri. Șase lei au căzut înțiuși la pământ cu capetele însângerate. Ceialalți șase au fugit. Iar vânătorul și-a aprins pipa și s'a mirat el însuși de sine, ce viteaz a fost. Așa spune dânsul. Ce păcat că nu se știe nimic, dacă vestitul vânător a avut sau ba un servitor, care să-l tragă de mână, să mai tale din... coada minciunii.

Cum putem ajunge la grâu frumos și de preț

Joi, în 3 August a. e. a fost prima dată, că în piața Blajului s'a prezentat spre vânzare grâu nou.

Cu multă bucurie și îndestulare înainte de seceră, îmi povesteau țăranii că grânele li-s atăt de frumoase în anul acesta, cum cei mai bătrâni oameni din sat nu-și aduc aminte să mai fi pomenit.

Curios și ca să mă conving de spusele țăranilor, am ieșit în piața de cereale și am colindat dela car la car, privind și cîntărind în pumni grâul cel nou al țăranilor. Și e frumos de-ți fură ochii, și e greu de-ți trage mâna la pământ.

Așa-i Dle că-i frumos, așa-i că-i bobonat, așa-i că-i greu? Și mai este un dar dela Dumnezeu. Fiecare claie (cruce) sloboade dela 4 ferdele în sus, până la 6 ferdele; iar în loc de 2—2½ clăi la ferdelă în anul acesta avem și 4½ clăi la ferdelă de sămânță.

Așa-i bade Ioane, care era om de 45 ani, îi zice țăranul din Bucerdea cu care stam de vorbă, că e frumos grâul, e bobonat, e greu, așa că nici eu, care nu-s de ieri, ori alaltăieri, ci ca copil am umblat odată cu moșu-t'oi la școală, încă n'am pomenit odată ori de două ori în viață așa grâu ca acesta.

Mulțumită lui Dumnezeu că în anul acesta vom mânca și noi pâine bună, căci în anul trecut atâta mîmăligă am mâncat de mă mir cum de mai stau hainele pe noi!

Trec la carul cu grâu din vecini.

Un sac deslegat la gură și răzîmat de car aștepta cumpărător.

Mă apropiu de el, îl privesc, îl iau în pumni, îl cîntăresc. Îi bun și-i destul de frumos, păcat numai că-i prea multă golgotină (corpuri străine) în el, ba uită văd chiar și un fir de tăciune de ce-l îmbrăcat în el.

O fi Dle, pentrucă îi rea mașina cu care l-am imblătit, iar ciurul cu care l-am cernut îi și mai rău.

Dar uită, badea Ion spune, că și el cu aceeași mașină l-a imblătit pe al lui și cu acela ciur l-a cernut, și uită-te la grâul lui că-i ca aurul.

Și luând într'un pumn grâu dintr'alui badea Ion și în celalalt de-a acestuia, le comparăm împreună. Ce spui creștine, așa-i că e mare deosebire între acesta și acela?

E adevărat Dle, răspunde creștinul meu, ei punând degetul pe grâul lui zice: grâul acesta eu l-am cumpărat în toamna trecută aici, pe piață, în Blaj, și era cam săbărcit, cum a fost grâul în anul trecut, ba mai era și câte-o golgotină în el, iar de spălat cu piatră vînată înainte d'al sămăna încă nu l-am spălat. Și apoi punând creștinul meu degetul pe grâul lui badea Ion, în pumnul meu zice: da! Asta-i

mai frumos, mai bobonat, fără golgotine, fără tăciune, și poate o fi și mai greu, dar, „asta-i grâu dela moștile cele mari“.

Așa dragii mei! Căci se adunase în jurul nostru mai mulți țărani, să vă fie la toți de învățătură ce vă spun eu!

La moștile cele mari nuse samănă decât grâu sănătos, curat de orice golgotină și spălat cu piatră vînată, de acela va fi fost și grâul lui badea Ion, ori a fost grâu de care l-a împărțit pentru sămănță dela camera de agricultură țăranilor din județ.

Iată se apropie timpul sămănăturii, să alegeți de sămănță grâul cel mai frumos, mai sănătos și curățit de orice golgotină (corpuri străine: neghină, obsigă, săcară ș. a.) și înainte de al sămăna să-l spălați cu piatră vînată.

Și dacă bunul Dumnezeu se va îndura să ne învrednicească și de un timp prielnic pentru sămănăturile de grâu, cum a fost acesta din acest an, la vara viitoare toți veți avea grâu ca la moștile cele mari.

Nicolae Pop
prof. pens.

Redactor: IULIU MAIOR.

Convocator

Camera de Agricultură a județului Târnava Mică cu sediul în Blaj, în calitate de inițiatorie înființării unei Cooperative Agricole pentru valorificarea semințelor de lucernă și triloii, invită pe toți membrii înscrși pe listele lansate de Camerele de Agricultură a județelor Alba, Odorheiu, Târnava Mare și Târnava Mică la

„Adunarea generală de constituire“

care va avea loc la Stațiunea de decuscutare din Blaj, în ziua de 15 August 1933, ora 10, cu următoarea

ordine de zi:

1. Alegerea unui președinte de vîrstă și constituirea biroului ad-hoc.
2. Verificarea listelor de subscripție prezentate de Camerele de Agricultură Alba, Odorheiu, Târnava Mare și Mică.
3. Citirea și aprobarea proiectului de statut.
4. Alegerea Consiliului de Administrație.
5. Alegerea Cenzorilor.
6. Prezentarea și aprobarea proiectului de buget al cooperativei.
7. Diverse propuneri.
8. Inchiderea Adunării Generale.

Camera de Agricultură a județului Târnava Mică.

Președinte:
Emil Negruțiu

Secretar:
Emil Pop

— „HANGYA“ —

Cooperativa de Consum și Valorizare din Gogan

Publicațiune

Creditorii Cooperativei de consum și valorizare „Hangya“ din Gogan — în lichidare — se provoacă a-și înainta pretenziunile lor față de cooperativă în decurs de 6 luni dela ultima apariție a acestei publicațiuni, la din contră nu se vor mai lua în considerare.

164 (1-3)

Comitetul lichidator.

Aviz

Am onoare să aduc la cunoștința Onor. Public din Blaj și jur, cumcă mi-am mutat atelierul de încălțăminte în aceeași stradă, Str. Mitropolitul Vancea Nr. 7, (cu una casă mai sus).

Victor Băcilă,
în acestu pantofar

162 (2-3)